UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct. Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 4. Vnde vocatio efficax.

urn:nbn:de:hbz:466:1-82999

Visual Library

Vera Philosophia fidei concors.

„ Ex hac didicere, Legibus, pœnis præmiisque non „ esse locum, vbi nullus contingentiæ. Deum non age„ re naturæ necessitate, quæ extrà sunt, sed summa li„ bertate. Libertatem hanc non à coactione solum, sed „ à determinante ad vnum necessitate liberam esse. Ex „ hac habent, præscire Deum futura contingentia quia „ futura sunt, nõ vero futura esse, quia præsciuit. Nec sta„ tim absolutè vt fiant decreta esse, quæ futura illi præ„ noscuntur. Ex hac hausere, non infundi habitus, sed „ crebris actionibus acquiri; acquisitos iam, vel actuum „ intermissione, vel contrariorum exercitio amitti pos„ se. Peccata proprie dici non posse, quæ non fiunt ἐκ „ ἀσήθους, & ἐκ προαιρέσεως. & quæ sunt alia. Quibus o„ mnibus cum Theologiam ex diametro non contrai„ re rectissime iudicarent, ipsa etiam Theologiæ do„ gmata non raro superstruxerunt. absurdum siquidem „ videbatur, Deum à seipso dissentientem facere, qui „ quod recta ratione verum esse dictitasset, scripturæ „ voce falsum pronunciaret. Sic ergo de prædestinatio„ nis, Conuersionis, & perseuerantiæ negotio disserue„ runt, vt illa omnia ad perficiendam, beandamque na„ turam, non vero ad euertendam comparata esse in„ telligerent, nec est hoc crassius philosophari, quum „ non per inanem philosophiam deuastantur animi, „ sed sanioribus rectæ rationis præceptis de Theolo„ giæ veritate certiores redduntur, & contra impiorum „ philosophorum futiles argutationes magis confir„ mantur.]

Scriptura à rectâ ratione non dissentit.

QVÆSTIO IV.

Vnde vocatio efficax?

§. 1. DVplicem esse vocationem non modo Patres, sed res ipsa quotidie docet, & Scriptura. Prima quæ est secundum gratiæ propositum, quæ est electorum: Altera quæ est aliorum, qui venire nolunt, & cui resistitur. Efficacia vocationis in eo consistit, quod eo loco, tempore, constitutione vocati fiat, quo Deus, qui omnia præuidet, vocatũ cooperaturũ præsciuit, etenim ille non modo quid omnes causæ acturæ essent, sed etiam si alio modo hunc mũdum, aut alios mundos simili modo creasset, si alias occasiones bene agendi, vel peccandi dedisset, quod singulis momẽtis singuli, pro libertate factitassent, prænouit. Cũ igitur gratiam tribuit, quæ efficaciter, sed libere tamẽ animũ permouet, singulare beneficium est, nam non modo ita in natura sua gradu que talem effecit, vt bonæ operationis possit esse principium, sed etiam eo tẽpore, & circumstantiis dedit, quam efficacem sciuit esse futuram. Qui vero efficaciter non vocantur, illi, etsi eandem gratiam si gradum spectes accipiant, possuntque si velint conuerti & sequi, non tamen eo modo omnia constituta sunt, vt facere velint, quod velle possunt, aut faciant, quod possunt.

Possunt, sed nolunt, qui inefficaciter vocantur.

§. 2. Porro bonitatis æternæ est, quantum in sese est, omnibus gratiam offerre, quod etiam facit, sed eam non omnes amplectuntur. Nec repugnat hoc experientiæ, quam obiicit Piscator. [Gratiam il„ lam, (*in amica collatione cum Vorstio,*) Dei salutarem in „ Euangelio offerri omnibus hominibus pugnat cum ex„ perientia & cum dicto illo Pauli, 2. *Act.* 14. v. 16. præ„ teritis ætatibus sciuit Deus omnes gentes suis ipsarum „ viis incedere. Deinde non est dissimulandum & hoc: „ gratiam illam, in Euangelio offerri quidem multis: „ veruntamen non omnibus eodem modo: quia ele„ ctis offertur cum adiũcta diuina operatione fidei, Act. „ 13. v. 4. reprobis vero sine illa operatione, vel etiam cũ „ adiũcta diuina excœcatione Ioan. 12. v. 39. & 40.]

Omnibus gratia offertur, sed inæqualis.

Non ignoramus multis gentibus aut sero datum Euangelii lumen, aut ab illis reiectum, nec iterum posteris datum. Nec tamen verum est, eis non dari singularem gratiam, qua Deum agnoscere, illique seruire possent, si modo ea, quam acceperunt, vti recte velint.

VERSVS 10. 11. 12.

Et factum est: discumbente eo in domo, ecce multi publicani & peccatores venientes, discumbebant cum Iesu & discipulis eius: Et videntes Pharisæi, &c.

QVÆSTIO I.

An cum peccatoribus agendum?

§. 1. ADmonitio vim continet reprehensionis; quasi vel peccata probaret, vel diuitibus adularetur, vel sane ipse quoque similis esset. Qui cum malis agit, aut est, aut fit malus. Christus vero causam suam, suorumque agit; nam quamuis Christum primario, tamen etiam discipulos culpabant. Lucas vtrorumque mentionem facit, *Editis & bibitis*, vos scilicet & præceptor vester: Et primum videntur cum discipulis expostulasse, eos se exemplo præceptoris excusasse.

§. 2. Christus respondit. *Non est opus valentibus medico, sed male habentibus. Misericordiam se velle, non sacrificium, venisse non vocare iustos sed peccatores.* In qua responsione varia disputatio est.

Præcise & breuiter Dominus respondet, & argumentum retorquet. Peccatorum familiaritate arcere me vultis; ne contagio quodam mali inficiar; ategò è contrario affero, consortia peccatorum mihi quærenda; Cum enim summus Ecclesiæ doctor, reconciliator, & mediator sim à Deo constitutus, peccatores ad pœnitentiam vocare, instruereque meum est officium. Et quamuis alii metu vulgandæ contagionis ægrotos vitare consueuerint, medicorum tamen officium est, ægrotis adesse, at ego medicus sum, peccatoribus à vertice vsque ad plantam non est sanitas; itaque cum illis me conuersari oportet.

Familiaritas cum peccatoribus fauit malis.

§. 3. Τελώνης ἀπὸ τοῦ ὠνεῖσθαι τὰ τέλη ab emendis vectigalibus publicis dicitur: honoratum olim munus, sed ex abusu & auaritia infame. In Græco est καὶ ἰδὸ, *& ecce multi*, noster coniunctionem omisit, quod etiam Beza probat.

Quia cum.

Domus Matthæi alio loco erat non ad ipsum telonium; in ea conuiuium exhibuit; qui sunt vocati, erant publicani & peccatores familiares Matthæi, quibus Christus remisit peccata, vt Chrys. hom. 31. Hieron. Euthym. Tertull. lib. 1. de pudicitia gentiles esse putauit, idem Chrysost. non dubito al quos fuisse Iudæos, sed & gentiles alios. Romani enim equites vectigalia conducebant, vtebantur suorum & prouincialium ministeriis.

Gentiles Iudæi fuerant.

Monet hic Wolffgangus Musculus, non posse eos qui omnia deserunt, Christo conuiuium exhibere. Quasi vero non ipsa desertione, & in pauperes distributione conuiuium exhibeant. Nec mihi dubium est, quin in primitiua Ecclesia, cum possessionum venditarum precia ad Apostolorum pedes abiicerent fideles, id non recte factum arbitretur, multa enim conuiuia paupertas illa præcidit.

QVÆSTIO II.

Quos sanos Dominus appellet?

§. 1. Ἰσχύοντες *valentes*, sanos vocat, quos opponit πρὸς κακοῖς ἔχοσι, Syrus eos nominat דרשאין עבי-